

ІНСТИТУЦІЙНИЙ РЕПОЗИТОРІЙ КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА: ОСОБЛИВОСТІ І ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ

Матвійчук О.Є., Зотова В.А.

Київський університет імені Бориса Грінченка

У статті розглядаються науково-методичні та організаційні засади функціонування інституційного репозиторію університету, його роль у поширенні наукового доробку у світовому і регіональному інформаційному просторі.

Ключові слова: інституційний репозиторій, наукометрія, наукометричні бази даних, Київський університет імені Бориса Грінченка

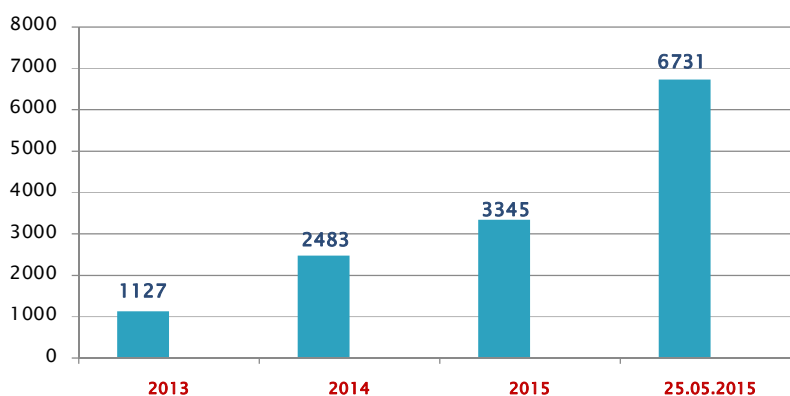
Створення та формування інституційних репозиторіїв відкритого доступу до наукової інформації підтримують сьогодні майже всі вищі навчальні заклади. Найчастіше саме на університетську бібліотеку покладено важливу місію пропагувати відкритий доступ як спосіб поширення знань заради розвитку науки та освіти. Коло питань організаційного і функціонально-змістового характеру функціонування електронних архівів є предметом досліджень вітчизняних науковців та практиків бібліотечної галузі: Т. Ярошенко, Л. Г. Бакуменко, Н. Стрішенець, В. Белінської, Н. Мороз В. Білоус, Н. Пасмор, Н. Фролової, Л. Катаєвої тощо [1; 2; 3; 4; 5; 6]. Вони розглядають репозитарій як електронний архів для накопичення, довготривалого і надійного зберігання та забезпечення відкритого доступу до результатів наукових досліджень, що проводяться в установі.

Інституційний репозиторій Київського університету імені Бориса Грінченка (ІР КУБГ) був введений в дію у грудні 2012 р (наказом № 636 від 25.12.2012 р.). Вченою радою університету була затверджена нормативна документація – «Положення про інституційний репозиторій Київського університету імені Бориса Грінченка», «Порядок внесення наукових статей інституційного репозиторію Київського університету імені Бориса Грінченка», «Авторський договір на передачу немайнових прав на використання твору» та його структура. Цифровий архів було створено з метою накопичення, систематизації та зберігання в електронному вигляді інтелектуальних продуктів наукового загалу університету і його поширення у світовому науково-освітньому просторі. Техніко-

технологічний супровід репозиторію здійснює Науково-дослідна лабораторія інформатизації освіти, з якою тісно співпрацює університетська бібліотека.

Наповнення репозиторію здійснюється за чітким алгоритмом, а саме шляхом самоархівації, яка дозволяє науковим підрозділам університету, аспірантам, докторантам, співробітникам та студентам легко розміщувати наукові дослідження в електронній формі. Далі – перевірка відповідального від кафедри на відповідність вимогам до оформлення файлів. Остаточну перевірку (раз на тиждень) здійснює відділ інформаційних технологій бібліотеки. Якщо документ відповідає всім параметрам, він оприлюднюється, якщо ні – відправляється автору на доопрацювання.

Динаміка наповнення Інституційного репозиторію

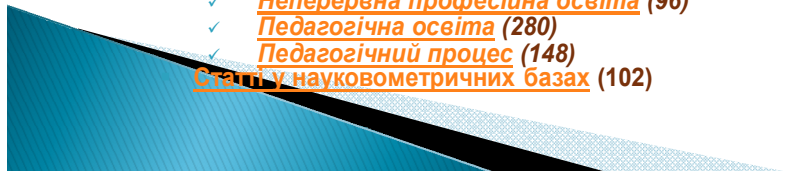

Архітектура репозиторію і його пошуковий апарат (програмне забезпечення EPrints 3) дозволяє переглядати матеріали за авторами, роками, темами, університетськими підрозділами. Політика наповнення репозиторію передбачає розміщення в ньому сканів опублікованих результатів досліджень, а також затверджених адміністрацією університету навчально-методичних матеріалів, що використовуються у навчальному процесі.

Структура репозиторію

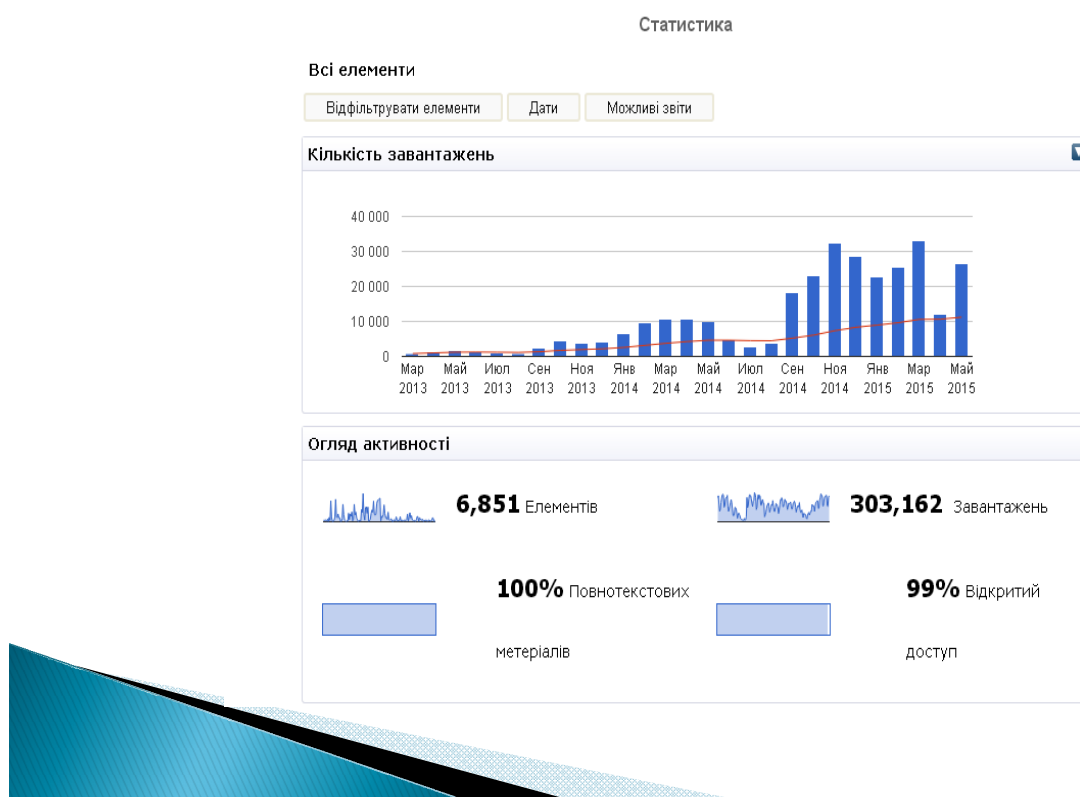
Теми, Topics, Темы (6724)

- [Історія Університету, History of the University, История Университета](#) (3)
- [Автореферати, Abstracts, Авторефераты](#) (67)
- [Звіти структурних підрозділів](#) (1)
- [Монографії](#) (79)
- [Навчально-методичні матеріали](#) (819)
  - ✓ [Методичні рекомендації](#) (162)
  - ✓ [Навчально-методичні посібники](#) (345)
  - ✓ [Навчальні програми](#) (323)
- [Навчальні посібники](#) (232)
- [Наукові конференції](#) (1493)
- [Нормативні документи](#) (745)
  - ✓ [Положення](#) (3)
  - ✓ [Програми](#) (15)
  - ✓ [Робочі програми навчальних дисциплін](#) (730)
- [Патенти на винаходи](#) (1)
- [Підручники](#) (56)
- [Свідоцтва, сертифікати](#) (2)
- [Свідоцтво на реєстрацію авторського права на науковий твір](#) (24)
- [УДК](#) (1337)
- [Дисертації](#) (3)
- [Науково-методичний посібник](#) (8)
- [Статті в журналах, Articles in Journals, Статті в журналах](#) (2742)
  - ✓ [Фахові \(входять до переліку фахових, затверджений МОН\)](#) (144)
  - ✓ [Наукові \(входять до наукометричних баз\)](#) (92)
  - ✓ [Інші \(не входять ні до фахових ні до наукових\)](#) (30)
  - ✓ [Збірники наукових праць](#) (1807)
  - ✓ [Науково-методичні журнали](#) (488)
  - ✓ [Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах](#) (53)
  - ✓ [Видання Університету, Издания Университета, University publications](#) (75)
  - ✓ [Наукові студії студентів-грінченківців](#) (4)
  - ✓ [Неперервна професійна освіта](#) (96)
  - ✓ [Педагогічна освіта](#) (280)
  - ✓ [Педагогічний процес](#) (148)
  - ✓ [Статті у наукометричних базах](#) (102)

Статистика відвідування і завантаження документів систематично відслідковується і оприлюднюється адміністратором ІР КУБГ. Зокрема, станом на квітень 2015 року кількість публікацій в інституційному репозиторії становила 6731.

Статистика відвідувань та завантажень документів

Інституційний репозиторій Університету зареєстровано в українському харвестері й Google Академії, представлено 810 публікаціями науково-педагогічних співробітників, що дає можливість мати вільний доступ до всіх публікацій репозиторію і бачити індекси цитування авторів та відповідних статей. А у міжнародному реєстрі відкритих архівів OCLC WorldCat вміщено 2543 публікацій з вільним доступом до повнотекстових документів.

Цей відкритий ресурс, розміщений на сервері Університету, сприятиме збільшенню впливу результатів наукових досліджень Університету на розвиток вітчизняної та світової педагогічної науки та практики. Саме з цією метою в університеті створено Е-портфолію викладачів, які позиціонують науковців КУБГ у відкритому інформаційному просторі. Публікації з IP, автоматично «підтягуються» у Е-портфолію викладача, тому його якісне наповнення є одним із першочергових завдань бібліотеки. Ознайомитися з ним можна на сайті університету у розділі «Е-середовище».

В цьому розділі представлені електронні ресурси та сервіси Київського

університету імені Бориса Грінченка. Зокрема, доступні з зовнішньої мережі електронний каталог, електронне навчання, сертифіковані електронні навчальні курси, підвищення кваліфікації, Microsoft IT Academy, Вікі, Вулик, інституційний репозиторій, вебінари, електронні видання, наукові доробки магістрантів, наукові конференції та семінари, база магістерських робіт та перевірка на плагіат. З внутрішньої мережі доступні електронний репозиторій, електронне тестування, база магістерських робіт.

Таким чином, інституційний репозиторій Київського університету імені Бориса Грінченка є не лише архівом довгострокового зберігання цифрових матеріалів. В першу, чергу він є репрезентатором наукових досліджень його колективу і сприяє інтеграції української науки в глобальний інформаційний простір.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бакуменко Л. Поняття інституціональний репозитарій: термінологічний підхід /Л.Бакуменко // Вісн. ХДАК.- 2011. - випуск 34
2. Белінська Н., Мороз Н. Інституційний репозитарій як інструмент інформаційного забезпечення навчальної, наукової та міжнародної науково-дослідницької діяльності ЧДІЕУ / Н.Белінська, Н.Мороз // Вісн. Кн. палати . - 2013. - № 8. - С. 22-24
3. Білоус В. Створення та функціонування інституційного репозитарію Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського / В.Білоус // <http://conf.vntu.edu.ua>
4. Стрішенець Н. Наукова комунікація як елемент управління фондом / Н.Стрішенець // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія . - 2009. - № 3. - С. 66-69
5. Фролова Н. М., Кашаєва Л. В. Інституційний репозитарій у інформаційному просторі університету / Н.Фролова, Л.Кашаєва // <http://dspace.nulau.edu.ua/>
6. Ярошенко Т. Зелений шлях відкритого доступу. Репозитарії та їх роль у науковій комунікації: перші двадцять років / Т.Ярошенко // Бібл. вісн.- 2011.- № 5.- С.3-10